

MAMLAKATIMIZDAGI RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISH TAHLILI

Elmurodov Mukhammadkodir
Student of Kokand University

Annotatsiya: XXI asr texnologiyalar asrida raqamli iqtisodiyot juda ham jadallik bilan rivojlanmoqda. Axborot texnologiyalaridan foydalanish yangidan yangi g'oyalarni ishlab chiqarish asr talabi bo'lib qolmoqda. Bunday sharoitda ko'plab mamlakatlar raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish bo'yicha yangi rejalar va qarorlar ishlab chiqarmoqda. O'zbekistonda ham bu yo'nalishlarda istiqbolli harakatlar olib borilmoqda. Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot hamda O'zbekistondagi raqamli iqtisodiyotning rivojlanishini o'rganadi.

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, e-tijorat, innovatsiya, texnologiya, xizmatlar, tizim, strategiya.

Kirish: Hozirgi kunda butun dunyo jadallik bilan rivojlanmoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalar juda ham tez rivojlanmoqda. Biz endi hayotimizni texnologiyalarsiz tasavvur qilib bo'lmaydigan darajaga keldik. Biz bu texnologiyalar yordamida bir qancha ishlarni yengillashtirmoqdamiz. Vaqtimizni tejayapmiz, uzoq masofalardagi ishlarimizni ham tez hal qilmoqdamiz. Yurtimizga ham raqamli iqtisodiyot shu jumladan elektron xizmatlar, elektron tijorat va bizneslar shiddat bilan kirib kelmoqda. Buning natijasida ko'plab xizmatlar hattoki davlat xizmatlari ham online xizmatlarga o'tmoqda. Oddiy misol agar davlatning raqamli xizmatlaridan foydalansak bizga 10 foizgacha chegirma berilmoqda [1]. Bundan ko'rinib turibdiki, bizning mamlakatimiz ham raqamli iqtisodiyotni qo'llab quvvatlaydi. Yana misol keltiradigan bo'lsak bank xizmatlari ham raqamlashmoqda. Bankka borib, navbat kutib to'lovlarni amalga oshirishingiz shart emas, bankning mobil ilovasi orqali ham xizmatlardan uyda o'tirgan holda foydalanishingiz mumkin. Albatta bu juda ham yaxshi qulayliklardir.

Yurtimizda mashhur bo'layotgan yetkazib berish xizmatlari, online bizneslar ya'ni e-tijoratga misol bo'la oladi. E-tijorat bu – internetdan foydalangan holda savdo-sotiqni amalga oshirishimizdir. Bu albatta raqamli iqtisodiyotning ko'rinishlaridan biridir. Biz hozirda uydan chiqmasdan turib biror buyum yoki oziq-ovqatga buyurtma bersak bo'ldi, o'zlari uyimizga yetkazib berishadi.

Hozirgi kunda raqamli iqtisodiyot atamasi juda ko'p uchraydi. Chunki rivojlangan mamlakatlar iqtisodiyotida raqamli iqtisodiyot yaxshigina ta'sir ko'rsatadi. Bundan ko'rinib turadiki, raqamli iqtisodiyot jamiyat hayotida muhim rol o'ynamoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya: Raqamli iqtisodiyot – bu jarayonlarni tahlil qilish natijalaridan foydalanish va katta hajmdagi ma'lumotlarni qayta ishlash asosida turli xildagi, texnologiyalar, asbob-uskunalar, tovar va xizmatlarni saqlash, sotish va yetkazib berish samaradorligini jiddiy ravishda oshirishga imkon beradigan, raqamli texnologiyalarga asoslangan elektron biznes va elektron tijorat bilan chambarchas bog'liq iqtisodiy faoliyat, hamda shu faoliyat natijasida ishlab chiqariladigan va sotiladigan raqamli tovarlar, xizmatlar yig'indisidir. Ba'zida u internet iqtisodiyoti, yangi iqtisodiyot yoki veb-iqtisodiyot degan terminlar bilan ham ifodalanadi [5].

Raqamli iqtisodiyot atamasini 1995-yilda amerikalik Nikolas Negroponte asli dasturchi bo'lgan inson amaliyotga kiritgan. Hozirga kelib esa bu termini siyosatchi, journalist, dasturchi deyarli hamma kasb egalari qo'llamoqda.

Taniqli sotsilog va olim Lyotard [6] IT texnologiyalarining rivojlanishi va bilimlarning universal tarqalishi bozorda tovar sifatida bilim almashish imkonini berishini ta'kidladi. IT-texnologiyalarni rivojlantirish raqamli iqtisodiyotni o'rnatish uchun hal qiluvchi omil sifatida qaralmoqda. Ilg'or IT texnologiyalari tarmoqqa asoslangan ma'lumotlar bazalari kabi yangi ommaviy axborot vositalarining paydo bo'lishiga olib keldi va kompyuter tarmoqlari va Internetning rivojlanishi butun dunyodan ma'lumot va bilimlarni to'plashni osonlashtirdi. Axborot yoki bilim intensivligi IT texnologiyalari yordamida axborot va bilimlarning iqtisodiyotning ishlab chiqarish omillari sifatida ahamiyatini oshirdi [7].

Bizning mamlakatimizdagi har bir sohaga jumladan qishloq xo'jaligi, sanoat, maishiy xizmatlar, ta'lim, sog'liqni saqlash, davlat xizmatlariga ham "raqamli iqtisodiyot" shiddat bilan kirib kelmoqda. Shuning uchun ham, respublikamizning iqtisodiyotini yaxshilash maqsadida hamda raqamli iqtisodiyotni tezroq olib kirish maqsadida hukumatimiz tomonidan bir qancha qarorlar qabul qilinmoqda. Misol uchun, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan 2020-yilga "Ilm, ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili" [8], deb nom berilishi, Prezidentimizning 2018-yil 19-fevraldagi PF-5349 sonli "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" [9]gi Farmoni hamda "O'zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" [10]gi PQ-3832 03.07.2018 qarori, shuningdek, Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 31-avgustdagi raqamli iqtisodiyotning maqsad va vazifalarini belgilab beradigan "O'zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni joriy qilish va yanada rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarorlarining qabul qilinishi respublikamizda raqamli iqtisodiyotni davlat boshqaruv tizimiga tadbiiq qilish, zamonaviy axborot texnologiyalarni jadal rivojlantirish uchun sharoitlar yaratish, axborot havfsizligini ta'minlash maqsadida mamlakatimizda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish uchun qonuniy asos yaratdi [11].

Natijalar va muhokamalar: Pandemiya sharoitida e-tijorat juda ham tez rivojlandi. Ko'plab odamlar onlayn xizmat turiga o'tishga majbur bo'lishdi. Buning natijasida esa raqamli iqtisodiyot juda ham tez rivojlandi. Pandemiya zaiflashganidan keyin ham odamlar onlayn xizmatlarni ma'qul ko'rishdi. Bu shuni ko'rsatadiki, raqamli iqtisodiyot esa kuchli iqtisodiyotga aylanib, raqobatbardosh bo'lib bormoqda. Buning natijasida yangidan-yangi ish o'rinlari ochilmoqda. Raqamli iqtisodiyot bundan keyin ham mamlakatimiz iqtisodiy rivojlanishining asosiy harakatlantiruvchi kuchi bo'lib, mutaxassislarni jalb qilish va bandlikni kengaytirish uchun xizmat qiladi.

Ma'lum bo'lishicha, davlat organlaridagi 700 dan ortiq axborot tizimining atigi 30 foizi "Elektron hukumat"ga ulangan. Davlat xizmatlari ko'rsatuvchi 80 ta bo'limdan faqat 27 tasi Davlat xizmatlari agentligi bilan integratsiyalashgan. Shu bois, vazirlik va idoralar rahbarlariga beriladigan mukofot to'lovlari miqdorini oshirish yoki ular faoliyatiga axborot texnologiyalarini integratsiyalashganlik darajasidan kelib chiqib, kamaytirishni nazarda tutuvchi yangi tartibni joriy etish vazifasi qo'yildi. Joriy yilga belgilangan vazifalar qatorida mahalliy optik tolali tarmoqni kengaytirish, maktabgacha ta'lim tizimida optik tolali aloqa

bilan qamrab olishni 41 foizdan 100 foizga, xalq ta'limi tizimida 40 foizdan 70 foizga oshirish belgilangan, sog'liqni saqlashda - 38 dan 100% gacha [14].

Raqamli iqtisodiyotning quyidagi belgilari mavjud: yuqori darajadagi avtomatlashtirish, elektron hujjat almashinuvi, buxgalteriya hisobi va boshqaruv tizimlarining elektron integratsiyasi, elektron ma'lumotlar bazalari, CRM, ya'ni mijozlar bilan munosabatlar tizimi va korporativ tarmoqlar. Raqamli iqtisodiyot orqali bir qancha qulayliklarga ega bo'lamiz va bu iqtisodiy samaradorlikni oshirishga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ya'ni, to'lovlar narxi pasayadi, tovar va xizmatlar to'g'risida ko'proq va tezroq ma'lumot olinadi, raqamli iqtisodiyotda tovar va xizmatlarning jahon bozoriga chiqish imkoniyati ortadi va yana iste'molchilar fikrini tezda olish orqali, tovarlar va xizmatlar ularning ehtiyojlarini qondiradi, istaklaridan kelib chiqib, tez rivojlanadi.

Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish orqali biz bir qator afzalliklarga ega bo'lamiz. Bu odamlarning turmush darajasini sezilarli darajada oshiradi, bu uning asosiy foydasidir. Raqamli iqtisodiyot korruptsiya va qora iqtisodning shiddatli kombinatsiyasidir. Chunki raqamlar butun jarayonni muhrlab qo'yadi, uni xotirada saqlaydi va kerak bo'lganda tezda ma'lumot beradi. Bunday sharoitda hech qanday ma'lumotni yashirish, maxfiy bitimlar tuzish, u yoki bu ma'lumotlar haqida to'liq ma'lumot bermaslik mumkin emas. Kompyuter hamma narsani ochib beradi. Ma'lumotlarning ko'pligi va tizimliliigi yolg'on va firibgarlikka yo'l qo'ymaydi. Chunki tizimni aldash mumkin emas. Natijada "iflos" pullarni "yuvish", mablag'larni o'g'irlash, samarasiz va maqsadsiz sarflash, o'sish yoki kamayish ko'rsatish mumkin bo'lmaydi[17]. Bu, o'z navbatida, iqtisodiyotga qonuniy mablag'lar oqimini oshiradi, soliqlar o'z vaqtida va to'g'ri to'lanadi, byudjetdan ajratiladigan mablag'lar ochiq bo'ladi, ijtimoiy sohalarga ajratilayotgan mablag'lar o'zlashtirilmaydi, maktablar, shifoxonalar, yo'llarga ajratiladigan mablag'lar o'z vaqtida va to'g'ri amalga oshiriladi. Davlatning raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishni tanlashi axborot texnologiyalari va umuman elektron hujjatlar sohasida yangi yo'nalishlarni ochadi[18].

Raqamli iqtisodiyotdan foydalanish keraksiz xarajatlarni keskin kamaytirish imkonini beradi. Bizga ma'lumki, mehnat xarajatlari mahsulot ishlab chiqarish, xizmatlar ko'rsatish va ishlarni bajarish uchun sarflanadigan xarajatlarning asosiy qismini tashkil qiladi. Raqamli iqtisodiyotda menejerlar, marketologlar va merchandayserlar tomonidan bajariladigan ishlar deyarli butunlay avtomatlashtirilgan va kompyuter texnologiyalariga yuklangan. Shu tufayli iqtisodiyotda katta samaradorlikka erishilmoqda. Tejalgan mablag'lar iqtisodiyotni yanada raqamlashtirishga yo'naltiriladi.

O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 2,2 foizni tashkil etadi. Shu bilan birga, 7-8% o'rtacha optimal ko'rsatkich hisoblanadi, masalan, Buyuk Britaniyada - 12,4%, Janubiy Koreyada - 8%, Xitoyda - 6,9%, Hindistonda - 5,6%, Rossiyada esa - 2,8%. %, Qozog'iston - 3,9%. O'zbekiston Respublikasining "Elektron hukumat" tizimini rivojlantirish konsepsiyasi loyihasiga muvofiq, 2025-yilga qadar AKT xizmatlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushini 5,0 foizga, 2030-yilga borib esa 10 foizga yetkazish rejalashtirilgan [19].

Respublikamizda bu borada mavjud imkoniyatlardan to'liq foydalanilmayapti. Shu munosabat bilan raqamli texnologiyalarni qo'llashning diversifikatsiyalangan xususiyatini hisobga olgan holda va ushbu jarayonga to'sqinlik qilayotgan to'siqlarni bartaraf etishga

ko'maklashuvchi davlat tomonidan tartibga solish chora-tadbirlarini ishlab chiqishni nazarda tutgan holda raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish strategiyalari ishlab chiqilmoqda va tasdiqlanmoqda [19].

Raqamli iqtisodiyot bizdan sifatli internetni talab qiladi. Bizning mamlakatimiz ham bor imkoniyatlaridan foydalanib yildan yilga internet sifatini yaxshilab bormoqda. Biz quyidagi 1-jadvalda mamlakatimizda internet tarmog'iga ulangan abonentlar sonini oxirgi besh yillikda qanchalik o'zgarishini ko'rishimiz mumkin (2022).

Hududlar kesimida Internet tarmog'iga ulangan abonentlar soni (1-jadval)

(yil oxiriga; ming birlik)

Hududlar	2017	2018	2019	2020	2021
O'zbekiston Respublikasi	11 168,0	13 321,7	16 386,2	19 981,0	22 987,2
Qoraqalpog'iston Respublikasi	606,8	767,9	922,3	1 071,9	1 234,2
Andijon	842,0	991,3	1 236,5	1 484,2	1 790,6
Buxoro	547,3	694,0	855,2	1 011,2	1 204,5
Jizzax	371,3	468,2	569,1	667,2	794,1
Qashqadaryo	702,5	877,8	1 162,4	1 440,9	1 696,2
Navoiy	350,4	442,5	553,8	647,1	761,8
Namangan	749,8	961,5	1 198,3	1 379,5	1 637,0
Samarqand	1 018,7	1 225,7	1 505,9	1 795,4	2 132,5
Surxondaryo	551,5	721,4	958,6	1 151,5	1 323,5
Sirdaryo	284,6	349,1	441,4	505,7	595,4
Toshkent	352,3	506,7	1 007,7	1 255,2	1 483,8
Farg'ona	1 048,0	1 245,5	1 552,3	1 937,4	2 872,3
Xorazm	573,3	710,2	872,1	1 012,9	1 185,9
Toshkent sh.	3 169,7	3 359,9	3 550,6	4 620,9	4 275,4

Manba: O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Huzuridagi Statistika Agentligi (<https://stat.uz/uz/>)

Yuqoridagi jadvalda har bir hudud bo'yicha internet tarmog'iga ulangan abonentlar sonini ko'rishimiz mumkin. 2017-yildagi internet tarmog'iga ulangan abonentlar soni, 2021 yilga kelib 48.5 % o'sganini ko'rishimiz mumkin. Bu albatta yurtimizdagi yangi O'zbekistondagi o'zgarishlarning yaqqol misolidir.

O'zbekiston Respublikasining xorijiy va xalqaro indekslardagi ishtiroki va o'rnini 2-jadvalda ko'rishimiz mumkin.

**O'zbekiston Respublikasining xorijiy va xalqaro indekslardagi ishtiroki va o'ri
(2-jadval)**

Xalqaro indekslar	Davlatlar jami	Reyting pozitsiyasi
Elektron hukumatni rivojlantirish indeksi 2020	193	87
AKT rivojlanish indeksi	176	95
Speedtest global indeksi 2021	178	82
Telekommunikatsiya infratuzilmasi indeksi 2018	193	114
Global kiberxavfsizlik indeksi 2020	182	70
Keng qamrovli internetga ulanish narxi 2020 yil	213	24
GSMA mobil ulanish indeksi 2020	170	124

Manba: Djulmatova S. R. Features of reforming the digital economy in uzbekistan. – 2022. (<https://media.neliti.com/media/publications/401726-none-44ea1d49.pdf>)

“Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili” Davlat dasturining 138-bandida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O'zbekiston – 2030” dasturini ishlab chiqish to'g'risidagi qarori qabul qilinishi nazarda tutilgan edi. iqtisodiyotning real sektori, sog'liqni saqlash, davlat kadastri va boshqa sohalar, “Raqamli O'zbekiston – 2030” dasturini tasdiqlash masalalari; elektron hukumatning texnik infratuzilmasini takomillashtirish; inson kapitalini rivojlantirish va kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini takomillashtirish; davlat xizmatlarini raqamlashtirish va axborot ekotizimini rivojlantirish; davlat organlari va tashkilotlari faoliyatining ochiqligi va shaffofligini ta'minlash, aholining elektron ishtiroki darajasini oshirish; axborot xavfsizligini ta'minlash, axborot resurslari va tizimlarini himoya qilish; raqamli iqtisodiyot va elektron hukumat sohasida yagona vakolatli organni tayinlash, shuningdek Hukumat, vazirlik va idoralar, mahalliy davlat hokimiyati organlarida raqamli texnologiyalar va elektron hukumat masalalari bo'yicha rahbar o'rinbosari lavozimini joriy etish masalalari [21].

“Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi va uni amalga oshirish bo'yicha “Yo'l xaritasi”, shuningdek, 2020-2022-yillarga mo'ljallangan hududlar va tarmoqlarni raqamli o'zgartirish dasturlari tasdiqlandi. Shu bilan birga, 2020-2022-yillarda hududlar, sohalar va tarmoqlarni raqamli transformatsiya qilish doirasida:

- 20 ming kilometr optik tolali liniyalarni qurish va mobil aloqa tarmoqlarini rivojlantirish hisobiga aholi punktlarini, jumladan, keng polosali ulanish portlarini internet tarmog'iga ulash darajasi 2,5 milliontaga, 78 foizdan 95 foizga oshiriladi;
- hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning turli sohalarida 400 dan ortiq axborot tizimlari, elektron xizmatlar va boshqa dasturiy mahsulotlarni joriy etish;
- “Bir million dasturchi” loyihasi doirasida 587 ming kishi, jumladan, 500 ming nafar yoshlar uchun kompyuter dasturlash asoslari bo'yicha o'qitish tashkil etiladi;

- iqtisodiyotning real sektori korxonalarida boshqaruv, ishlab chiqarish va logistika jarayonlarini avtomatlashtirish bo'yicha 280 dan ortiq axborot tizimlari va dasturiy mahsulotlar joriy etiladi;
- hokimlar, davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari va viloyatlar mutasaddilarining raqamli savodxonligi va malakasini oshirish, ularni axborot texnologiyalari va axborot xavfsizligi sohalariga o'rgatish maqsadida tegishli oliy ta'lim muassasalari tashkil etiladi, ulardan 12 mingtasi axborot texnologiyalari bo'yicha tayyorlanadi [22].

"Raqamli O'zbekiston-2030" strategiyasini ishlab chiqilishi va hayotga tatbiq etilishi, puxta va mukammal tashkiliy-huquqiy mexanizmlarni shakllantirish, qolaversa, innovatsion g'oyalar, texnologiyalar va ishlanmalarni joriy etish bo'yicha davlat organlari va tadbirkorlik subyektlarining uzviy hamkorligini ta'minlash, barcha soha va tarmoqlarda ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishni raqamli texnologiyalar bilan qamrab olish, bu borada zamonaviy bilimlarni chuqur egallagan, intellektual salohiyatli kadrlarni yetishtirish, shu orqali, mamlakatda "axborotlashgan jamiyat" muhitini yaratishga xizmat qiladi [23, 24].

Xulosa: Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, yangi-yangi o'zgarishlardan, yangi g'oyalardan qo'rqmasligimiz kerak. Aksincha ularni o'rganib chiqib hayotimizga tatbiq qilishimiz kerak. Raqamli iqtisodiyot turli xil yangi bilim, g'oya va ko'nikmalarni talab qiladi. Mamlakatimiz rivojlanishi uchun ham raqamli iqtisodiyot kerak.

Uzoq kelajak emas balki juda ham yaqin kelajakda zamonaviy rivojlanish, raqamli iqtisodiyot ya'ni Big Data, sun'iy intellekt, neyro-texnologiya, kvant texnologiyasi, robototexnika, raqamli elektron platformalar, bulutli va mobil texnologiyalar, virtual va kengaytirilgan reallik texnologiyalari, kraudsorsing, raqamli texnologiyalar, texnologiya, kriptovalyutalar va ICO, 3D texnologiyasi hayotimizda muhim rol o'ynaydi. Shuning uchun ham biz bu texnologiyalardan foydalanishni o'rganishimiz va uni hayotga tezroq tatbiq qilishimiz kerak. Chunki, raqamli iqtisodiyot bu kelajak va biz hohlasak ham hohlamasak ham u hayotimizga kirib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Davlat xizmatlaridan onlayn foydalanganda 10 foiz chegirmaga ega bo'lish. <https://yuz.uz/uz/news/davlat-xizmatlaridan-onlayn-foydalanganda-10-foiz-chegirmaga-ega-bolishingizdan-xabaringiz-bormi>
2. Shohruh Farxodjon Ogli Nishonqulov, Botirjon Odil Ogli Rajabboyev, Javlonbek Ortiq Ogli Mamasoliyev IQTISODIYOT VA UNING TARMOQLARINI RAQAMLASHTIRISH. IQTISODIYOT SOHASIGA RAQAMLI TEXNALOGIYALARNI OLIB KIRILISHI // Scientific progress. 2021. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/iqtisodiyot-va-uning-tarmoqlarini-raqamlashtirish-iqtisodiyot-sohasiga-raqamli-texnologiyalarni-olib-kirilishi> (дата обращения: 25.02.2023).
3. Ayupov R. H., Boltaboeva G. R. Raqamli iqtisodiyot asoslari //Darslik. T.: TMI. – 2020. – T. 575.
4. Rakhmatullaeva Dilbar Olimovna. (2022). Analysis of digitalization of the economy of the Republic of Uzbekistan. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 14, 87–91. Retrieved from <https://zienjournals.com/index.php/tjm/article/view/2818>

5. Sh. Yoldoshmaxmudov RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI // SAI. 2022. №A8. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/raqamli-iqtisodiyotni-rivojlantirish-istiqbollari> (дата обращения: 26.02.2023).
6. Lyotard, J.-F., 1984. The Postmodern Condition: A Report on Knowledge. Manchester: Manchester University Press.
- Fu, F., Liu, L., Wang, L., 2008. Empirical analysis of online social networks in the age of Web2.0. Physica A, vol. 387, no. 2-3, pp. 675-684.
7. Kim, Tai-Yoo & Kim, Eungdo & Hwang, Junseok. (2014). The Faster-Accelerating Digital Economy. 10.1007/978-3-642-40826-7_5.
8. O'zbekiston Respublikasi prezidenti SH.M.Mirziyoevning 2020 yil 25 yanvardagi 2020 yil uchun eng muhim ustivor vazifalar haqidagi Oliy Majlisga Murojatnomasi. <https://kun.uz/uz/99444746>.
9. O'zbekiston Respublikasi prezidentining "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni. Toshkent sh., 2018 yil 19 fevraldagi PF-5349 sonli. <https://lex.uz/docs/3564970>.
10. O'zbekiston Respublikasi prezidentining "O'zbekiston Respublikasida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. Toshkent sh., 2018 yil 3 iyuldagi PQ-3832 sonli. <https://lex.uz/docs/3806053>.
11. Durdon Adashboy Qizi Razzaqova RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA BUXGALTERIYA HISOBINI AVTOMATLASHTIRISHNING ROLI VA AHAMIYATI // Scientific progress. 2021. №8. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/raqamli-iqtisodiyot-sharoitida-buxgalteriya-hisobini-avtomatlashtirishning-rol-i-va-ahamiyati> (дата обращения: 26.02.2023).
12. Rakhmatullaeva Dilbar Olimovna. (2022). Analysis of digitalization of the economy of the Republic of Uzbekistan. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 14, 87–91. Retrieved from <https://zienjournals.com/index.php/tjm/article/view/2818>
13. Bebudovna, Boltayeva Shakhnoza, Sanokulova Nafisa Shuhratjonovna, and Baxshullayeva Dilrabo Baxodirovna. "Development of Digital Economy in Uzbekistan."
14. Kobilov A. U. et al. Modern content and concept of digital economy // International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding. – 2022. – T. 9. – №. 2. – C. 375-378.
15. Muxtarov, B. (2022). Ozbekiston respublikasida axoli daromadlarini osish dinamikasi. Zamonaviy Innovatsion Tadqiqotlarning Dolzarb Muammolari Va Rivojlanish Tendensiyalari: Yechimlar Va Istiqbollar, 1(1), 579–581. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/zitdmrt/article/view/5339>
16. Nizametdinov A., Ahmedova H. Elektron ta'lim metodologiyasi rivojlantirishning usullari // Zamonaviy innovatsion tadqiqotlarning dolzarb muammolari va rivojlanish tendensiyalari: yechimlar va istiqbollar. – 2022. – T. 1. – No. 1. – C. 29-31.
17. Mulaydinov, Farkhod & Abdullaev, Akhrorjon. (2021). RAQAMLI IQTISODIYOT TUSHUNCHASI, AFZALLIKLARI VA AMALIY AHAMIYATI.
18. Abdusattarovich M. B. CALCULATING ECONOMIC EFFICIENCY IN THE DIGITAL ECONOMY IN UZBEKISTAN // Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 10. – C. 1189-1194.
19. Djulmatova S.R. O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotni isloh qilishning xususiyatlari. – 2022 yil.

20. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Huzuridagi Statistika Agentligi
<https://stat.uz/uz/>

21. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. 2018-yil 28-dekabr. - www.uza.uz.

22. Olimova Nodira Kh, Tashmatova Nasibakhon Kh and Rakhimova Lola Sh 2022. MAIN DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY IN THE NEW UZBEKISTAN. INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429. 11, (Jan. 2022), 129–135.

23. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI "RAQAMLI O'ZBEKISTON — 2030" STRATEGIYASINI TASDIQLASH VA UNI SAMARALI AMALGA OSHIRISH CHORATADBIRLARI TO'G'RISIDA <https://lex.uz/docs/-5030957>

24. Davronjon, Abdullajonov & Akhmedov, Bekjan. (2022). DIGITAL TECHNOLOGIES, PROSPECTS FOR A DIGITAL ECONOMY. 1. 700-705.